

14 maart 2023 INSPRAAK DE TOEKOMST VAN BEIDE GEMEENTEN

Fusie? Nee, "*Fryslân kom ta nij libben*", was de titel van cursus Fryske geschiedenis van de helaas overleden leraar heer Klaas Tulp uit Drachten.

SLECHTE SAMENWERKING

De verkering tussen beide Gemeenten gaat niet over rozen las ik in de Feanster vorige week. Ik deel de woorden van GBA lid Jacob Hooghiemstra: "dat beide Gemeenten te eigen zijn en te ongelijk aan elkaar met nu al veel problemen. We kunnen ons afvragen waar dat door gekomen is? Passen deze beide Gemeenten wel bij elkaar? En zijn ze voldoende op de hoogte van hun zéér belangrijke bisdom grens?

ERKENNING OUDE WEG EN BEEKDALSTROOM

De oude weg, de Ald Dyk vanaf Buitenpost, die stopt bij de rotonde van Koatstertille, bleek destijds echter door te lopen richting Eestrum volgens gegevens van Tresoar en bewijs van weg na onderzoek door de heer S.T. de Beer van Gemeentearchief Tytsjerksteradiel. Ook Burgemeester Gebben benoemde ons dat deze oude weg niet was uitgeschreven. Ook werd het bijzonder uitgekozen woord "rentmeesterschap" uitgesproken door Burgemeester Oebele Brouwer in zijn Preek van de Leek onlangs in Rottevalle. Gelukkig hebben we dit jaar ook erkenning gekregen van deze oude weg bij twee ambtenaren van Provincie Fryslân. De heer Kees van Stralen en de heer Eric Lourens, die beekdalgronden hebben ontdekt in dit gebied van Fryslân. Ja de ondergrond van deze oude zeestroom uit de Lauwerszee: de Ee=stroom rivier! Zo is dus naar alle waarschijnlijkheid de dorpsnaam van Eestrum ontstaan.

RIVIERSTROOM LAUWERSZEE TOT BURGUMERMEER/EESTRUMER GROOT MEER

Deze oude zeestroom met de naam AE / EE was verbonden met het oude stamrecht vanuit de zee. Die vanaf de Lauwerszee, door de Lauwers, langs Burum, door oude Ried, langs Lutjepost, langs Buitenpost, langs Kootstertille, langs Eestrum naar het Burgumermeer toe liep.

OORSPRONG STAMRECHT OORSPRONG FRISIA

Deze oude heilige rivier waar mensen in gedoopt werden stroomde destijds door naar het zéér bijzondere Burgumermeer. Noord, Oost, Zuid en West, die al meer dan 25.000 jaar oud is en waar de ontstaansgeschiedenis van Fryslân/Nederland van oorsprong aan te danken is en waar de stamrechtspraak uit voortgekomen is. De woeste gronden zijn hier ontgonnen bij de DOS, liggende op het perceel 244 op 't Hoogland van Eestrum. Een dorp die als bewijs aan deze waterstroom is ontstaan met het stamrecht als grondslag die zéér belangrijk moet zijn geweest voor de ontstaansgeschiedenis van Frisia. De Eestrumer Schaarbrief, hun eerste rechten zijn afgegeven aan Leeuwarden, waar het Hof van Leeuwarden uit voort is gekomen. Als er geen Ee=stroom/Eestrum was geweest dan had Leeuwarden nooit Europese Hoofdstad kunnen worden.

EUROPESE RIVIERSTROOM VAN BURGUMERMEER NAAR ROME

Deze belangrijke rivier destijds vanuit Asenga-recht in verbinding met de DOS stroomde vanuit het eeuwenoude meer, naar de Lauwerszee, langs Groningen, langs Emden, dichtbij de Upstalboom, langs Münster naar de Friezenkerk te Rome toe.

OUD STAMRECHT GEDRAGEN DOOR DRIE PROVINCIES

Dit oude Fryske stamrecht heeft nog eeuwen zijn dienst gedaan betreffende dit gebied uit Oostergo ten oosten van de Provincie Fryslân, de Ommelanden bij Groningen en het Duitse Oost-Friesland, waar de gezamenlijke pompeblêden op hun drie provinciale vlaggen nog steeds een waardevolle verbinding en herinnering aan zijn, wat nog steeds een eeuwenoude lange samenwerking uit straalt. Zie ook youtube video: 11en30.nu/de-canon-vensters/het-oudfries-recht

EEN RECHTE HEILIGE BISDOM GRENS DOOR BURGUMERMEER

Ja de rechtlijnige grens tussen twee belangrijke bisdommen. Voor Achtkarspelen was dit het Bisdom Münster vanuit Duitsland. Voor Tytsjerksteradiel was dit het bisdom Utrecht vanuit Nederland.

"Bisschoppelijke grenzen die uit Rome zijn opgelegd" aldus Hoogleraar Goffe Jensma.

Het omvatte dat Bisdom Utrecht verbonden was met de huidige provincie Fryslân echter met de uitzondering van de Gemeente Achtkarspelen, wat een wezenlijk groot verschil maakt.

ACHTKARSPLEN IS OUDSTE GEMEENTE

Oostergo is ouder dan Westergo. Ook blijkt dat Achtkarspelen de oudste gemeente van Fryslân te zijn. Wat ook een belangrijk landelijk waardevol element hoort te blijven.

BESEF IDENTITEIT GESCHIEDENIS FRISIA

Momenteel doe ik de cursus Gouden Gidsen Gilde, een initiatief van Vitale Waddenkust in samenwerking met It Fryske Gea en de Waddenvereniging. Hoogleraar Goffe Jensma liet mij vorige week weten: Wil je kennis omtrent, de cultuur, waarde hebben, dan moet deze bijdragen aan de vorming van historisch besef. Hoe sterk is uw besef van de identiteit van Fryslân? Is de politieke wil er? Jow dêr dan stal, upstal, en weerstal oan soe ik ek sizze! Niet voor niets was er destijds rechtspraak bij de bijzondere wateren en bij de bijzondere bomen. Een goede canon kan helpen om kinderen vanuit Fryslân hun eigen plaats te doen vinden in de context van de mondiale, Fryske, Nederlandse en niet te vergeten, Europese geschiedenis, waarbij we de verbinding met Münster en Rome niet mogen vergeten. Beide belangrijke steden, die gelukkig nog steeds bestaan.

TWEE GEMEENTEN IN PLAATS VAN ÉÉN GEMEENTE

Nogmaals Achtkarspelen was, is en blijft met het Bisdom van Münster verbonden. We kunnen echter van beide bisdommen, van beide bijzondere steden, Utrecht en Münster niet één bisdom, niet één stad maken. Zowel Münster als Utrecht horen beide hun identiteit te behouden. Zowel Gemeente Achtkarspelen als Gemeente Tytsjerksteradiel hoort zich wezenlijk te blijven onderscheiden. Anders richten we met medeweten van, schade aan de Fryske, Nederlandse en Europese cultuur geschiedenis van ons unieke Fryslân, met het oog op het exclusieve gebied tussen de Lauwers en het Burgumermeer nu met de oorspronkelijke bisdomgrens. Cultuur maakt ons en cultuur hoort leidend te zijn. Een gebied van werelderfgoed. De Friezenkerk van Rome getuigt van de Friese vrijheid.

Dank u, dat ik deze boodschap met u mocht delen, hopelijk met een toekomst voor de beide Gemeenten! Lang leve de vrije Friezen!

Oebele de Vries

oeb@live.nl

